

Gino Letno

Hiatar

Kustannusosakeyhtiö
D t a w a

EINO LEINO

AJATAR

TIETOVIRSIA

AJATAR

HELSINGISSA
KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA

АТАРА

EINO LEINO

A J A T A R

TIETOVIRSIÄ

Uuden Suomen	7
Amurien aamut	10
Vapauden viikot	11
Kustaa Aadolin näky	17
Tietäjän tarina	18
Sydän-Suomen Oivaskeskitys	24
Pyhä syntymäpäivä	27
Rauhan tulevaisuus	30
Pokjan pojat	32
Marskin laulu	34
Uljat Unkarit	36
Kunni-ilanto	39
Vapauden valjastus	42
Esilaulu	44
Kruunun piketti	46
Suomi ja Puola	51
Kuus-alekha	54
Leirin äiti	57
Suomen messarit	59
Sankarilaulu	66
Hengen mahti	69
Masilmaajuhla	72
Pyhä Volga	75
Vive la Pologne!	78
Marskit	80

HELSINGISSÄ

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA

EINO LEINO

AJATA R

TIRTOVIRSIA

Kustannusosakeyhtiö Otavan
kirjapaino, Helsingissä 1920.

HELSINGISSÄ

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA

UUDEN SUOMEN LAULU.

SISÄLLYS.

Uuden Suomen laulu	7
Aunuksen aamu	10
Vapauden vilja	13
Kustaa Aadolfin näky	17
Tietäjän tarina	21
Sydän-Suomen laulu	24
Pyhä syntymämaa	27
Rauhan Internatsionale	30
Pohjan pojat	32
Marssilaulu	34
Uljas Unkari	36
Kunnialaulu	39
Vapauden valjetessa	41
Esilaulu	44
Kansain oikeus	46
Suomi ja Puola	51
Kuusenlehti	54
Leirin äiti	57
Suomen messut.....	59
Sankarilaulu	66
Hengen mahti	69
Maailmanpalo	72
Pyhä Volga	75
Vive la Pologne!	78
Marseljeesi	80

UUDEN SUOMEN LAULU.

Ei silloin paistanut päivän kulta,
kun puhkes kukkahan Suomen puu,
jääät järkkyyi, tunturit iski tulta,
veet verta vyöryi ja maat ja multa,
oli kansojen yö, oli surman suu,
surupilvessä maailma muu.

Eik' ollut oikeuden valta vankka,
kun syntyi Suomesta laulu uus,
oli vainon vuossata synkkä, sankka,
rae lankes, rangaistus kulki rankka,
monet heimot ja kieletkin Herraansa huus,
paha voitti ja maan mataluus.

Se vaappui Salliman vaskivaaka,
kun arpa lyötihin kansan tään,
jo riemuin raivosi lauma laaka,
jo uhkas hirmu ja rauta raaka
joka kukkaa, mi tääll' oli reunalta jään
vain pälvestä nostanut pään.

Sen tunsi lapsi kuin valkotukka:
nyt lankes kohtalon kolkoin yö,
se aukes ain yhä kuolon kukka,
tuo ulvoi ain yhä Manalan hukka,
se hiipii, se saapuu, se saartaa, se syö,
mitä loi tuhatvuosien työ.

Jo kuuli kuolonsa kellot kansa.
Nous silloin valkea Suomenmaa;
nyt huohtain hurmeesta, haavoistansa
se seisoo jylhässä voimassansa,
nyt miekoin, nyt miehin se valloittaa,
mit' ei auroin, ei aattehin saa.

Ei ollut outo se taiston tiellä,
sen muinen ruotsi kuin ryssä ties,
miss' iski yhteen ne miehen miellä,
teki totta Suomenkin säilä siellä,
mut missä, miss' oli Ruotsin mies,
kun meill' oli orjuuden ies?

Myös hengen taistoa hehkuvinta
tää kansa kauan jo käynyt on:
kun valtaa kahta sen kantoi rinta,
sen raskas ollut on rauhan hinta.
Nyt itsensä voittaja voittamaton
valon vuoresta päästänyt on.

Taas tunnen kansani: kalliolla
sen valtakuunan on kulmapaas,
taas synnyinmaassa on armas olla,
ois ilmaa kaikua kantelolla,
kun loihtisi laulu vain elohon taas
sen kaiken, min kuolema kaas!

AUNUKSEN AAMU.

AUNUKSEN AAMU.

Miettehet kummat
kulkevat mielessäin kuni tuulien tuvat,
muistelot tummat,
aikojen ammoin menneiden kultaiset kuvat:
nuo olen rannat
jossakin nähnyt, rannoilla saunat ja talot,
valkeat sannat,
saaret ja salmet ja ympäri huokaavat salot.

Tuoll' olen kiikkunut
kivillä lapsena, mansikanmarjoja syönyt,
tääll' olen liikkunut,
lehdossa lempinyt, laulanut, leikkiä lyönyt,
noit' olen soutanut
virtoja, järviä, ajellen karjoja Ahdin,
soutanut, joutanut,
joikunut heimosta hengen ja kauneuden mahdin.

Milloin ja missä?

Jossakin, jolloinkin, vuostuhat-taivalten yössä,
himmenevissä
illoissa, aamuissa, päivänkin päätyvän työssä,
kun sukukantani
vallitsi Vienan ja Väinän ja Laatokan maita,
soi kotirantani
sointuja, joita ei tään ajan lapsoset laita.

Aurinko koittaa,
puhkeevat pilvet, haihtuvi orjuuden haamu,
valkeus voittaa,
käy yli Aunuksen korpien korkea aamu,
louhien lomasta
nousevat entiset, yhteiset muistelot esiin,
onnesta omasta,
vaipunehesta Venäjän virtojen vesiin.

Saarina, nieminä
pyrkii nyt päivähän päin suku Väinämön pyhä,
pirstoina pieninä,
laulaen laulua, loitsua yhteistä yhä:
kuulen ma sieltä
kumpujen kumua, helkettä hautojen hiekkain,
maammojen kieltä,
taattojen mieltä ja kalsketta veljien miekkain.

Uusi on rusko
ranteilla taivaan, säihkyvä säilien teriin,
uusi on usko
tunkeva nyt Viron, Vienan ja Inkerin veriin:
ei iki laukee
yltämme orjuuden yö, vihamiehen ei vaino,
jos iki raukee
ei ies Moskovan, Pihkovan, Pietarin paino.

Ah, useasti
virtoja Suvannon kaahlassi kasakan hepo,
ääriltä asti
Turjankin tuulisen poistui rauha ja lepo!
Kerran jos poistuis
myös aron poiijilta, urhoilta Uraalin takaa,
ei taru toistuis
hurmeinen tuo, ja Suomen ois viljelys vakaa.

10. 6. 19.

VAPAUDEN VILJA.

Ajan ei meri tyynny, sen syysmyrskyt myrää,
tulet Kalevan kaameat taivaalla palaa,
teräs tuoll' yhä lyö, tykit tääll' yhä jyrää,
yhä vaanivi julmuus julki ja salaa,
yön peitossa käy viha, karsaus kyrää,
kyyn kähyjä keittää ja myrkkyyä valaa:
se kuuluvi heille! Mut meidän on tapaa
vain muistaa: Nyt Suomen kansa on vapaa!

Oman ortemme alla nyt leipäämme syömme
kuin ei tuhatvuotehen tääll' ole syöty,
se puhkesi kukkahan, laulumme, työmme,
se oikeni oikeus maahan jo lyöty,
se valkeni, orjuuden, kurjuuden yömme,
se ilmeni, ihmishaaveiden hyöty:
näki maa vähä, pohjoinen vapauden unta,
kun maanpiirin pimensi keisarikunta.

Sen vaipui jo valta, se sortui jo soraan,
tuo maailmanpuu, tuo kansojen kauhu,
sen tuhkasta nousevan uuden jo oraan
me näämme, mut uhkaa kuin ukkosen pauhu;
nuo valtiot uudet jos joutuvat toraan,
ne jällehen kasken sen kattavi sauhu,
ja jällehen Moskova pettää, ja jälleen
me orjia ollaan kuin ennenkin tälleen.

Kuin syyttäjät seisomme aamussa ajan,
Ukraina ja Puola ja Suomi ja Viro,
tuli tuiskavi myös Lätin, Liettuan pajan,
yks meillä on yhteinen tunnus ja kiros,
me selvän nyt vaadimme raakuuden rajan,
kuin lieneekin valtioviikkaus sen siros,
näät Moskova pettää, on pettänyt ennen,
ja pettävi tuhanten vuosien mennen!

Siks ain yhä yksi on suurin ja tärkein:
Isänmaa, isänmaa olet vapaa nyt kerran!
On onnesi vallassa lastesi järkein,
siks rukoile heille nyt viisautta Herran:
kevätmyrskynä nousi he, kahleensa särkein,
syysmyrskyjä sietää he voinee sen verran,
ilon että sen itsellensä he suovat
ja vapauden korjatun kotiinsa tuovat.

Maamies, joka sänkeä keltaista astuu,
jo mielessä ehkä ens-syksyiset sadot,
hän vaieten miettii, mi hällä on vastuu,
jos tyhjät on talviset riidet ja ladot,
mut katso, nyt äkkiä silmänsä kastuu,
on kuin poven murtuisi muurit ja padot,
ja hiljaa hän kätensä yhtehen liittää:
hän Luojaansa vapauden viljasta kiittää.

Mut poian, mi tarttuvi kirjaan ja lukuun,
hajamielisen huomaatko otsalla leiman?
On kuin hän ei mahtuisi pulpettipukuun,
mut jos hänen ryhtinsä oivallat reiman,
ole varma: hän kuuluvi urhojen sukuun,
hän unhotti kirjat ja keikailun, keiman,
kun soi sota syntymämaasta — kentiesi
hän on Vilppulan, Raudun tai Ahvolan mies!

Ja tuomari, tuomiopöytänsä takaa
mi kamppailun kaksikymmenvuotisen kesti,
lain vartia harmaa, min hartaus vakaa
väkivallan ja vääryyden voimia esti,
kun oikeutta nyt hän kansalle jakaa,
hänen kenties muistuvi mielehen Kresty
ja sankarikumppanit Perman ja Vjatkan —
hänen silmänsä seestyy, hän muistaa sen matkan.

Vait! Kuulkaa, hän haastaa: »Min tietäjät tiesi,
mitä suurmiehet arpoivat aikojen yössä,
miten kaikunsa korkeimman sai kotiliesi,
miten haaveemme hartaimmat täyttyivät työssä,
kun Pohjolan poika ja Karjalan mies
nous harteilla haulikot, kirvehet vyössä,
sen näimme: siks voimmekin olla nyt hiljaa
ja hiljaa nyt siunata vapauden viljaa.»

7. 9. 19.

KUSTAA AADOLFIN NÄKY.

On kylmä ja kirkas tähti-yö.
Veet himmeät laivan laitaan lyö;
ylt'ympäri huokaa korpien vyö
ja halla harmaja suo-maan.
Nuor' kuningas juuri on laivallaan
Nevan suulle saapunut oppimaan
sodan vaikean taitoa urhoiltaan
ja heille apua tuomaan.

Heill' eessään heikko on Moskova,
on vallattu Novgorod, Pihkova,
Viro, Inkeri viety ja Liettua
pois Puolan ja Venäjän maista.
Itämeri on Ruotsin! — Ja de la Gardie,
taas voitoista uusista uneksii
ja Venäjän tsaariksi tervehtii
jo prinssiä ruotsalaista.

Kajutassa on ollut kokous;
mitä päättänyt, tietää Sallimus
ja valtakuntien vaellus,
min tuo tuhatvuodet julki.
Mut vielä kauan sen jälkehen
soi kannelta kaiku askelien,
kun kuningas vilkkaasti haastaen
kera Eevert Hornin kulki.

Hänen luontonsa on kuin leijonan:
hän vallata tahtois maailman,
maan tehdä Ruotsista mahtavan,
sill' ettei mittaa, ei määrää.
Hän merestä ryssän jo työnsi pois,
nyt vuoro Puolan ja Tanskan ois,
ellei jo Saksasta torvet sois,
päin vaatien uskoa väärää.

Wien saapa on tuiman tuomion:
kukistettava kuuluisa Habsburg on,
protestanttiset saatava liittohon,
ett' ois evangelium vakaa;
ja itse hän ois sen liiton pää —
eik' Europa ahdas riitä tää,
uus maailma hänelle häämöittää
jo Atlannin aaltojen takaa.

Kuvat kummat, valtavat vaeltelee . . .
Nyt äkkiä kuningas kalpenee,
hän valkenee, hän vaikenee:
kuu virralle hohtonsa heittää;
lumon oudon luo suomalaisemaan,
sen korpehen, rimpehen koleaan,
jota Suomenlahdesta Laatokkaan
nyt huuru hallava peittää.

Mut huurusta katsehin hurmaisin
nyt näkee hän nousevan kaupungin,
ylös pyrkivän tornein ylpehin
ja kaunehin pylvään ja kaarin.
Ja hän kuiskivi vallassa tenhon tuon:
»Pääkaupungin näätkö sa keskeltä suon?
Ma tänne Tukholman uuden luon,
mi pitää silmällä tsaarin.»

Horn kumman kuulee, hän hätkähtää.
Mut Kustaa Aadolfin nousee pää,
hänen leijonamielensä lennähtää,
sen tähtiin sinkoo säen,
ja kansojen kohtalot näkee hän:
maan suuren pieneksi piirtyvän,
mut onko se Ruotsin vai Venäjän? —
Hän virkkaa: »Huonosti näen.

Olen kuoleva vaan ma ihminen.
Mut kuitenkin neuvosherrojen
tään annan tutkia aatoksen,
mitä tuosta he tulevan luulee.»
Hän vaikenee. On kylmä yö.
Veet himmeät laivan laitaan lyö;
kuin kuoloa korpien huokuu vyö,
kuin kalmaa kaakko tuulee.

25. 10. 19.

TIETÄJÄN TARINA.

On ollut kansa outo kaukana,
on ollut maa ja suuri valtakunta,
vaikk' uinuu nyt se vuosisatain unta
arojen autioiden hiekassa:

sen lakkas laulu, sammui viime lies,
tien sinne löytää vain nyt tiedemies,
mi kurkistellen kumpuin patsahia,
tavailen kielen kumman kirjaimia
näin muinaisista muovaa uudestansa,
mik' oli outo maa ja outo kansa.

Hän maata kaivaa, löytää aarnion:
on ollut kansa seppäin, tietäjien,
mi tunsi rauhan työn ja toimen hien,
mut sotaa ei, ol' aivan aseeton;
kaluja, kaunisteita takoi vaan,
ei murhan astaloita milloinkaan,
näin itseksensä raatoi, rauhass' eli,
ijäisyys-aatoksin vain askarteli,
mut naapurit jos joutui taiston teille,
se usein antoi neuvon viisaan heille.

Myös ollut maailma on outo niin,
tuot' ettei hätyyttänyt kansaa kukaan,
vaan kaikki taipuivat sen tahdon mukaan
ja siihen turvas niinkuin tuomariin;
näin kansain kesken kunniaa se sai,
myös varmaan monta kadehtijaa kai,
mut kateet, kaunat voittain hyvyydellään
se kaikki suostutteli sopuun hellään,
ja — mik' on kumma suurin kertojalla! —
se kuoli luonnon lempeen kuolemalla.

Ja päätään pudistaen tiedemies
arolla aatoksiinsa hiljaa vaipuu:
»Mik' ihanin on ihmiskunnan kaipuu,
sen kaiken kansa tuo jo tuns ja ties.
Miks elää enää polven nykyisen?
Jo kerran täyttyi haave parhaiden.
Tääll' yhtyi suuri taito, suuri tieto
ja suuri rakkaus, niiden lähde lieto;
on ollut maa ja kansa onnen lauhan,
mi muilta sai ja muille antoi rauhan.»

Mut aron tuuli hiljaa huminoi:
»Tie sama kaikkien on kulkeminen.
Jos oli kerran kansa onnellinen,
sen kaltaisiks myös toiset tulla voi.
Mi kerran täyttyi aroill' Aasian,
lie mahdotont' ei mailla Europan,

ja vaikka heimon tuon jo hiekka peitti,
niin varmaan monta jälkehensä heitti
se hengenheimolaista maailmaan
tuot' aikaa vanhaa uudeks uskomaan.»

Ja tuulen kuiskeen kuulee tiedemies,
hän tulen uuden tuntee rinnassansa:
»Oon heitä myös, on mullai maa ja kansa,
on maailma, ja tiedon, taidon lies.
On aava eessäin ajan uuden maa;
sen tahdon rauhaiseksi rakastaa.
Mun vaikk' on yksinäiset päivät, yöni,
mun kuuluu ihmiskuntaan hengentyöni,
oon pyhä liekki toivon uuden, säen
totuuden, jonka sielunsilmin näen.»

Heräsi haaveistansa tiedemies;
päin pystyin korvesta hän kotiin läksi,
kohosi aikakauden tietäjäksi,
mi vastaisuuden suunnat selvät ties,
myös salat mustan muinaisuuden yön,
päämäärät kauneuden kaihon, työn.
Näin unta näki, uskoi ihmisrukkaan;
kun kuoli, kummullaan nous nurmi kukkaan,
säteili päällä niinkuin päiväntähti;
hän hengenheimolaisten luokse lähti.

SYDÄN-SUOMEN LAULU.

Voi löytää riemun rikkaamman
ja runsahamman hovin,
myös murheen ruusut mustemmat,
ken haaveksii ja halaa,
mut rauhaa, sopusointua
ken etsii Suomen suvin,
sen miel' on maansa sydämeen
ja sinne aina palaa;
kun uhkaa unten yö
tai taivaan myrskyt lyö,
sen vastaan ottaa, varjelee
siell' ahkeruus ja työ.

Ja tuntureille tuskan ken
jos uhman urho aikoo,
tai huiput vallan, kunnian
jos hurjimusta kiintää,
ne loitompaa hän löytänee,
ne täältä kauas kaikoo,
tääll' laaksot viljaa lainehtii
ja metsää vuoret siintää,

veet virtaa viihdykkäät,
puut lautuu lakkapäät,
ja vetten, vaarain vierillä
työn tyynen jäljet näät.

Äl' usko, että tyhjästä
nuo niitut, pelot nousi,
näät suuret, kauniit kartanot,
näät pihlajaiset pihat!
Ei niitä miekka miettinyt,
ei vainon nuoli, jousi,
ei tehneet taiston tapparat
tai vihollisten vihat:
ne nousseet rauhan helmast' on,
ne taika auran taisteloa
loi kunnahille kukkimaan
kuin tähkät sovinnon.

Ja äänet pääskyn älyytkö,
mi puhuu viiripuusta,
tai kielet ruohon kasvavan,
mi kastehelmin päilyy?
Ne virttä samaa suurta soi,
mi kaikuu kansan suusta,
soi kaipausta kauneuden,
mi sydämissä säilyy,
mi nostaa povet poikien,
ja punat neitten poskien,
mi aikaan toiseen, armaampaan
viritti kantelen.

Jos Suomen sydän sulkeuu,
se huokaa huolta mykkää
tai mylvähtää kuin myrsky-yö,
kuin leimaus ja palo;
mut jos se kelle avautuu,
se ailahtaa ja sykkää,
se siltä sielun tenhoaa
kuin kesä-öinen salo,
miss' sinipiinat karkeloi
ja metsän simapillit soi
ja ilma illan valkean
jääät järjen viedä voi.

Siks sydän vasten sydäntä!
Niin syvin valta vaatii.
Tuo tiedon kaiken summa on,
on elon laajin laki.
Sen lain jos epää ihmislaps'
ja itsekkäämmän laatii,
niin henki hällä jähmettyy
ja jäähtyy toiseltaki,
jää oudoks onni, rakkaus,
työn jalon kumma kutsumus,
ja ihmisyyden, isänmaan
myös korkein kukoistus.

PYHÄ SYNTYMÄMAA.

Suomen Tasavallan itsenäisyyspäivänä 6. XII. 19.

Sua muistamme ain, pyhä syntymämaa,
mikä lieneekin toimmemme, työmme,
ylin onni Sa oot, minkä ihminen saa,
elon aurinko, tähtönen yömmme;
Sun korpies kuisketta kuulimme lasna,
sitä unhotta emme me harmajahasna,
Sun valtaasi tahdomme vahvistaa,
Sua lempien leipääsi syömme.

Oli kielesi kirkkaus jo vertaamaton,
kun soi sitä äiteimme huulet,
sen kauneus nyt karttunut, varttunut on,
tänä päivänä kun sitä kuulet:
se kaikuu nyt huipuilta valtion vapaan,
mut kaikuvi maammojen, taattojen tapaan,
käy tietona, taitona taistelohon,
miten muuttuukin maailman tuulet.

Ja mielesi meille se suurna jo soi,
kun orjuus uhkasi maata,
se rintaamme rautaa ja rakkautta loi,
jok' ei konsana sammua saata;
kun vallitsi kerskaton keisarivalta
ja uhrinsa otti jo orttemme alta,
me tunsimme: et sitä sietää Sa voi,
jos tahdo et voimasta laata.

Siks syöksyimme kuin sinivirtaisi vyöt,
siks seisoiimme kuin valon vahdit,
siks tulta ne tuprusi pohjolan yöt,
soi mielten ja miekkojen tahdit,
mut Sulta me tahtomme, tarmomme haimme,
Sult' yksin me voimamme, voittomme saimme,
Sun hangistas nous unet, urhojen työt,
nous taattojen, maammojen mahdit.

Ylt'ympäri Sun, nyt katso ja nää,
pyhä lippusi pystynä liehuu,
voi leijona viirinä lennähtää,
jos taas kirot sortajan kiehuu,
mut muuten se vapauden, rauhan on vaate,
kuin risti sen rinnassa rakkauden aate,
jos ei sitä turmele tuuliaispää,
ei riitojen myrsky, mi riehuu.

Valan vannomme juurella viirisi sen
yht' olla ain kansaa maamme,
tätä heimoa pohjolan pakkasien,
min tuskat ja riemut me jaamme,
mi talvessa taistellen itsensä nosti,
mi kalliisti kalleimman onnen sen osti
nyt seisoa parvessa parhaiden,
jost' ylpeät olla me saamme!

RAUHAN INTERNATIONALE.

Kun aika kaikki pahempaan vain kääntyy,
kun ahdistuu ain yksilöiden olo,
kun kansat toiset vuotehellaan vääntyy,
kun toisen niskaa polkee toinen polo,
kun toiset tautiin, toiset nälkään nääntyy,
ois tunnus ainoo: olemassaolo.
Oh, *Pax Britannica!* Käy kärsivien
korviini huuto, niinkuin ihmisien.

Ei vielä leikitty se leikki, jonka
he alkoivat, he, joilla tässä on vastuu;
se meitä uhkaa niinkuin ukkoslonka,
hikeä, verta monet maatkin kastuu.
Mut kuulkaa, huminoipi Suomen honka:
ken armon, rauhan, säälin tietä astuu,
kumartaa sille kuusen, hongan havut,
kun säästyy kodit, karjat, karjain savut.

Oh, *Pax Britannica!* Sun eessäs seisten
niin monet kulkee mielen runokuvat,
tahtoisin haastaa peittyessä peisten,
mut mitä merkitsee nyt tuulentuvat,
kun Suomi itse välkkeess' seisoo veisten,
vaikk' on sen haaveet niinkuin houreet huvat
ajasta toisesta, min kynnyksellä
me kuullaan, kuinka haastelee se hellä:

»Tulkaatte tänne, kaikki kansat maiset,
ei teillä enää kiistaa keskenänne,
tulkaatte miehet, tulkaa nuoret naiset,
jo täällä laukee tuskienne jänne,
min virititte niinkuin orjamaiset
tään ajan lapset, eikä iässäänne
teilt' enää puutu maine urhon urheen,
mut kyllä kyynel sielun säälin, murheen.»

Oh, *Pax Britannica!* Ei soi tää ääni
kun sois se, jos mull' oisi toinen kieli,
se ainoaa on sentään elämäni,
sen eestä seison niinkuin pihtipieli;
mun synkkä sydämein, mun synkkä pääni
on täysi nyt kuin tään on laulun mieli:
Oh, *Pax Britannica!* Sa ollos jalo,
käy korkealta niinkuin pohjanpalo!

22. 12. 19.

POHJAN POJAT.

Eversti Kalmille omistettu.

Saapuu vuosisatain yöstä
joskus viesti miesten työstä,
jotk' on olleet entisiä,
sankareita mennehiä,
urohia kansan kahden,
kahdenpuolen Suomenlahden.

Minkä teitte, varmaan pysyy.
Kerran Eestin heimo kysyy,
myöskin suku Suomen puolen:
eläinkö ma vaiko kuolen?
Silloin tulee kansaa kaksi
toisillensa tuttavaksi.

Eikö riitä? Milloin saamme
liittoon meidän kahden maamme?
Rakas, rakas heimokunta,
josta nähtiin suurta unta,
eikö koskaan Pohjan mailla
yhdy muiden lasten lailla?

Murhe mielen täyttää. Eri
meill' on kieli, sama veri.
Herra Eversti! Ma teille
laulan niin kuin kyyneleille,
jotka silmän täyttää multa:
valkkakaatte Walkin tulta!

12. I. 20.

MARSSILAULU.

Suomen Tasavallan armeijan järeälle tykistölle omistettu.

Ja koska me kurkkumme aukaistaan,
me laukaistaan,
me paukaistaan,
mut nytpä me marssimme, laulamme,
kun kaikuvi kaulamme.

Me ensiksi muistamme syntymämaan,
tään ainoan maan,
tään armahan maan,
min laihot niin kaunihin leivän suo,
kun päivä ja kuu valon luo.

Ja sitten me muistamme tyttömme,
tuon ainoomme,
tuon armaamme,
mi kauniimpi on kuin päivä ja kuu,
kun suukkoja antaa sen suu.

Mut aina me muistamme tykkien työn
kuin kuoleman yön,
kuin kunniavyön,
jos maahankin kerran me maadumme,
maan eestä me kaadumme.

Suo anteeksi Luojani taivainen,
jos vaivainen,
jos maan matonen,
oon rikkonut, itse mä kärsin sen,
mut armoille antau en!

28. I. 20.

ULJAS UNKARI.

Jos Unkari vetoo Suomen puoleen,
niin Suomi joutuu suruun ja huoleen:
me millä autamme heitä? —
Ei itkua, kyyneleitä.

Samat tähdet on päällämme täyttyneet kerta,
samat tantereet juonehet meidän verta,
mut hädässä ystävä tutaan —
kun kylläksi tutustutaan.

Me tunnemme Petöfin raikuvan radan,
me tunnemme läpi monen vuosisadan,
ken on Europan vartia ollut,
kun on Turkki ja Aasia tullut.

On tehtävä, mitä voi tehdä Suomi —
mut kastua ei saa silmäluomi —
nyt Unkarissa on hätä,
ei turhaan nyt huudeta tätä.

Nyt auta ei »eljen» Unkarin urheen,
nyt Suomikin saanut on suuren murheen;
min voimme tehdä, sen teemme,
siks kaikuvi kanteleemme.

Sinä urhea Unkari, uljas ja pyhä,
Sinun Tapanin-kruunusi loistavi yhä,
yli tuikkii se Pohjankin taivaan,
jos vaivuitkin sortoon ja vaivaan.

Mut sortua saa ei heimosta parhain,
jos itsekin sorrumme myöhään tai varhain,
siks uljas Unkari elää
ja Väinämön kantele helää!

Minä vain olen köyhä laulaja Suomen —
nyt kastua ei sovi silmäluomen —
mut ratsuni selkään ma nousen,
kuin Unkari, jännitän jousen.

Minun ratsuni on runoratsu vainen,
ei vierellä isä, ei äiti, ei nainen,
mut Unkarin puolesta puhun,
kun kuulin ma kaamean huhun.

Nyt ei ole leikki, nyt siellä on hätä,
siks kuulkaa, siks kuulkaa nyt ääntäni tätä!
Ken tehdä voi, hän tehköön —
ja sielunsa silmillä nähköön!

7. 2. 20.

KUNNIALAULU

Helsingin Suojeluskunnan Ikämiespataljoonalle.

On kaunista kaatua
 maan eestä varhain,
mut sentään sen kuolo
 on kaunein ja parhain,
ken vanhana vaipuu,
 kun harmajahapsi
on kaunis kuin sankari,
 nuori ja lapsi.

Hän tietävi tiensä,
 min eestä hän kaatuu,
hän perheensä puolesta,
 maan eestä maatuu,
vuoks vaimonsa valkean,
 lasten vuoksi,
hän lähtevi taattojen,
 maammojen luoksi.

Hänen rinnassa sykkivi
tuorehin tunne,
mikä on isänmaa, mihin
kulkee se, kunne,
ja jospa hän miekkahan
miestyvi kerta,
hätä maassa on häijy,
ja vuotavi verta.

Mut muuten hän on rakas,
rauhainen, armas,
kuin on hänen vaimonsa
valkean parmas,
jos vaarakin vaanii, hän
käy sitä kohti,
kuin päivä, mi lapsena
päällensä hohti.

Siks kunnia hälle!

Se on iki soipa
niin kauan kuin Suomi
on suuri ja voipa,
niin kauan kuin syntymä-
maan sydän kaikuu,
ja Suomessa suuruus ja
rakkaus raikuu.

19. 2. 20.

VAPAUDEN VALJETESSA.

Turun tulevan Suomalaisen Yliopiston kunniaksi
kirjoitettu.

Oli aika kerran,
oli hetki Herran,
kun Suomi suureksi suurtui,
kun Suomen kansa
oli seisaallansa,
kun jumaliinsa se juurtui,
mut pienet sielut,
kaiken kauniin nielut,
taas sotkivat meidät soraan,
siks näe me emme,
mitä tarvitsemme,
mikä onni on vapauden oraan.

Yks sentään meille
jäi elämän teille:
isänmaan, isänmaan pyhä vapaus!
Oli suuren se ajan,

ajan, paikan ja rajan
rakas, rakkahin, kaunehin tapaus.
Nyt Suomen on laulu,
ajan alkavan taulu:
maat, metsät ja rannatkin raikuu,
kun Auran on voitto
kuin Auroran koitto,
opin kauneus sen varrelta kaikuu.

Taas suurtuvi Turku,
sen soi sävel-urku,
sen vanhuus ja viisaus viihtyy;
tuli tuikkivi tiedon
ajan liukkaan ja liedon
läpi tään, joka kirkuu ja kiihtyy;
taas tiedon on avain
kateederin, lavain,
salat kaikki miss' ilmoille tuodaan,
miten Suomen on mieli,
sen heimo, sen kieli,
sen henki, sen suuruus, mi luodaan.

Ei menneisyyttä
näin nosteta syyttä:
nyt soi sana syntymämaamme!
Sen seisomme eessä
me silmät veessä,
sen kohtalot korkeat jaamme.

Mut muistelot armaat,
sukupolvetkin harmaat
nyt sielujen silmissä kulkee,
pii iskee ja rauta,
isänmaa, kehto, hauta,
mi meidätkin helmaansa sulkee.

Tule, Turku, ja suurru,
taas Suomehen juurru,
käy kohti sa korkeaa päivää!
Paikka Pietari Brahen,
Suomen haaveen ja haahen,
älä katso sen häpeää, häivää.

Mut jos sinä kerta
myös itkisit verta,
niin sielusi murheessa muista:
kun maassa on hätä,
kun kansa on mätä,
sanat saamme me tietäjain suista.

19. 2. 20.

ESILAULU.

Suomen Tasavallan Kalevalajuhliin 28. 2. 1920.

Me olemme vanhaa, vakaata verta,
on meilläkin ollut maa vapaa kerta;
se meillä on taas, mut jos sitä emme huolla,
emme seiso me isäimme, äiteimme puolla.

Se maa oli kaunis kuin luode ja vuoksi,
mut tulleet kun emme toinen toisemme luoksi,
se meni kuin mereen, kuin Vellamo vereen,
jätti jäljelle vain sydänhelkkeensä hereen.

Jos sieltä se nousee uudestansa,
niin täällä on uusi ja vapaa kansa,
mi ei mene pilalle pikkumaisuudesta,
vaan nauttii ja loistaa uskosta uudesta.

Sen kulmille kuuluu Kointähtikin silloin,
sitä armastan aamut ja itken ma illoin,
sen miehet ja naiset on sukua sorjaa,
eikä maass' ole yhtään herraa, ei orjaa.

Ja lapsien, jotka on suurempi suku,
on lauma kuin tuhanten laulujen luku,
jotka syys-yössä syntyy ja surun-yö siittää,
mut jotka myös rintamme lohduksi riittää.

Siks olkosi onnellinen, isänmaani,
jota uhkasi orjuus, vaino jo vaani,
kun istut nyt isäisi orsien alla,
ei vie sinun viljaasi vierahan halla.

Mut jos opi et sinä onnellisuudesta,
opit varmaan uudesta onnettomuudesta,
jos seiso et isäisi, äiteisi puolla,
sua seppäs ei sepitä, kukaan ei huolla.

Kai nähnyt oot taivaalla Kalevan tulet?
Ne siirtyvät sinne, kunne sa kulet,
mut jos sinä erhetyt etsikko-aikas,
on menneitä tietos ja taitos ja taikas.

KANSAIN OIKEUS.

Hollannin pienen, mutta henkisesti suuren kansakunnan
ynnä sen jalojen oikeus-oppineiden kunniaksi
kirjoitettu.

Maa pienikin voi olla mahtava, suuri,
kun sillä on Jumalan ja Oikeuden juuri;
yks tähti nyt tuikkavi Hollannin yllä,
se on kansojen oikeus, mi voittavi kyllä.

Maa mahtava! Vastustit valtamerta.
Olet yhtä Sa suuri ja suurenet kerta,
kun murheesta nouset, jos murhetut mereen,
jos Englanti suistaa Sun nyt vihan vereen.

Niin kansoille karsaille nyt panit padot
kuin lempeät ovat oman leipäsi sadot,
niin selvänä seisoi Sa maas pyhän puolla
kuin eest' elät sen, mink' eestä voit kuolla.

Saksan keisari vaikka ois turmion tuoja,
ei häntä voi tuomita muut kuni Luoja,
ne varmasti ei, joita vastaan hän soti,
kun vaarassa oli isänmaa, emon koti.

Saa aina ei määrätä kauppiashyöty,
voi olla myös arvossa voitettu, lyöty,
maa pienikin, valjennut vapaaksi kerran,
mi helkkää nyt suulla ja hengellä Herran.

Olit kaunis Sa maa pyhä, maa jumal-juuren,
kun säilytit Saksan Sa keisarin suuren
ja kansojen pientenkin kesti-ystävyyden,
jota ei ylenanneta ostain, ei myyden.

Maa Rembrandtin, Grotiuksen ja Spinozan!
Tajus maailma taiteesi, oppisi otsan,
ei ymmärtänyt, että niin olet ylhä,
Sun mielesi miehuus niin jyrkkä ja jylhä.

Oli Sullakin Bobrikov-Albasi kerta!
Hän syöstihin, silloin ei säästetty verta.
Oli Schauman. Oli Wilhelm Oranialainen,
jota armasti laps, isä, äiti ja nainen.

Jos Englanti murtaa nyt valtasi vapaan,
se toimii vain Buonaparten aikojen tapaan.
Mut missä on raakuuden, rahavallan raja?
Maanpiiriin ei mahtune sen rajoittaja.

Jos »Entente» Hollannin kimppuun nyt käypi,
silmiä Suomenkin kyynelin kimmeltäyppi,
on Suomessa suru, olo onneton, vaikka
hyvin tiedämme, missä pienen kansan on paikka.

Ei suotu ole suuria lahjoja meille.
Toki saimme sen armon me Salliman teille,
ett' tiedämme, taidamme nyt sanan sanoa:
Saksan päämiestä saa ei nyt Albion anoa!

Me ollahan vanhoja hakkapeliittoja.
Nyt teemme vain auran ja aatteen liittoja.
Me luotamme Grotiukseen ja Spinozaan,
meiltä Hollannin murhaaja saa sanan otsaan.

Ei ain ole rikkaalla oikeus, ken riisti,
voi olla myös sillä, ken on köyhä ja siisti,
voi olla myös oikeus voitettun puolla,
sitä vaikka ei voittajat vaali, ei huolla.

Siks ilmoille iskemme sydäntemme murheen
ja salamoimme uskoa Hollannin urheen.
Yö maailman saartaa. Jos tähti-yö oisi,
Sana suurtuisi Suomen, Laki Hollannin loisi.

Mut ei ole kaunis nyt Suomi, ei sen kansa.
Anna anteeksi, Hollanti, anna uudestansa,
että päällämme ei päivän nyt koitto;
se on murheemme maa, mutta sielumme soitto.

Suru Suomen on suureksi laatinut kerran,
siks laulamme suulla nyt Suomen ja Herran,
taru toistuisi että ei Ranskan Buonaparten,
maanpiiri ei ois Pirunsaaria varten.

Nyt Albion erhettyy. Gentlemannin
ei ain ole genius sama kuin Englannin.
Imperium Britannicum! Missä on mieles?
Taas keisarin vankeutta vaativi kieles.

Sen Hollanti kielsi. Siks sitä kunnioitamme,
sen mainetta kuulutamme, laulamme, soitamme,
mut missä Lloyd Georgen nyt mielen on kärki,
hienon Wilsonin viisaus, jäisen »Tiikerin» järki?

Yhden ymmärrän: nekin voi puutua, pettää.
Mut tahtomatta ketään nyt soimata, kettää
vain virkamme: kansain on Oikeus ja Laki
pyhät kuin ovat pyhyys ja — Hollannin Laki!

8. 3. 20.

SUOMI JA PUOLA.

Samat meille on soinehet Salliman kellot,
Meill' yhteiset olleet on orjuuden pellot,
myös eivätkö vainiot vapauden,
jos vaatii sen moisiot molempien?

Olet, Puola, sa puhdasta, kaunista juurta,
me vain surun lapsien lajia suurta,
mut laulaa me voimme ja laajeta myös;
yös ymmärrämme ja toimes ja työs.

Esimerkki sa ollut oot Europalle,
miten sorru ei sankarit orjuuden alle,
miten seisoa, voittaakin voi ritarit,
kun hehkuvi henki ja soi kitarit.

Olet vapaus-uskomme valppahin suoja!
Tuli meillekin vapaus kuin valkeuden tuoja.
Mut vallat jos valkeuden auta nyt ei,
pian Puolan ja Suomen yö Moskovan vei.

Ja uljuus jos auta ei toivon, ei uskon,
kai urheus on auttava ain Kosciuszkon;
rakas meille on rauha, mut jos sota soi,
kai yhdessä virrata hurmeemme voi.

Siks liittohon lyökämme nyt käsi käteen!
Lois meihinkin sähköä onnen se säteen,
jos vapaudenkaipuun kaunehin lies
meill' yhtä ois, kuin oli orjuuden ies.

Yks meillä on uhka ja yhteinen työmme.
Jos iskemme, yhdessä iskumme lyömme.
Mut Suomen ja Puolan jos sortuvi työ,
myös Europan saartavi orjuuden yö.

Sa suur' olet, Puola! Me pieniä liemme.
Mut maamme, mut maineemme, murheemme,
tiemme,
jos yhdessä ei elon myrskyissä käy,
pian Suomea pientä, Suur-Puolaa ei näy.

Meit' uhkaa Moskova! Kerranko juotti
sota-orheja tuo, joka tuskaa vain tuotti
verivirroilla Suomen ja Puolankin maan,
vaikk' kumpikin vaati vain vapauttaan?

Ja kerranko vain on nähty se vaino,
mihin meidät on saattanut pajarien paino?
Meill' lapset on murhatut keihäin ja seipäin;
isät itki ne Puolankin laihoiin ja leipäin.

Rotu rohkea siks, suku Europan ylpein,
min vapaus on valjennut kyynelin kylpein,
äl' unhotu uhmaas, mi säihkyvi taas,
päin käyden sun voimaasi voittoisan maas!

Maa kauneimman vapaudenvartion! Kerta
me varmaankin yhdessä vuodamme verta,
jos yllemme yltyvi taas idän yö,
mi meit' yhä tappaa ja pettää ja lyö.

29. 3. 20.

KUUSENLEHVÄ.

Tampereen valloituksen muistoksi.

Kuusenlehvä, lemmenlehvä,
isänmaamme päivä!

Milloin näyt, niin häipyy Suomen
häpeä ja häivä.

Kuusenlehvä, kukkalehvä,
muistuu suurin murhein,
milloin muistuu Suomenmaassa
miesten uljuus urhein.

Kuusenlehvä, kukkalatva,
laulu Suomen vapaan!
Sulle suurrun, innostun
kuin esitaattoin tapaan;
koska korpi liikkuu, silloin
kiinn' on ihmiskielet,
mutta mielet iloitsee
ja pitkät ilmanpielet.

Kuusen-oksa, onnen merkki,
Suomen suurin tapaus!
Kasvoi siitä kansan onni,
orjakansan vapaus.
Katkes kahleet sortovallan,
koska korpi liikkui,
Suomenmaassa Suomen kuuset
kimmahti ja kiikkui.

Kerran syntyi Suomi vapaa,
niinkuin syksy-yöstä
syntynyt ois heimon sydän
hengestä ja työstä;
kerran suurtui Suomi, kerran
pääsi päivää kohti,
kerran sille taivonkannen
kaikki tähdet hohti.

Kiitos olkoon Messukylän
jäykkäin jääkäreiden!
Kiitos olkoon kaikkein kyläin
miesten kylmenneiden,
Moni sammui silmä nuori,
Suomen poika nukkui,
monen taaton, maammon toivo
Suomen hankiin hukkui.

Vaan ei haihdu hangen alle
valta Suomen vapaan.
Ollaan siksi onnelliset
taaton, maammon tapaan,
joist' on monta mennyt meiltä,
nukkuu nurmen unta
uskossaan, ett' oisi Suomi
vapaa valtakunta.

Siksi terve teille, lehvät
Suomen uskon urheen,
kuusen-oksat Suomen kunnan,
onnen ynnä murheen!
Siksi terve, valkea mies
Suomen Vapauttaja!
Kussa kuljet, siellä kulkee
Suomen rakkaus, raja.

30. 3. 20.

LEIRIN ÄITI.

Suomen »Lotta Svärdien» kunniaksi omistettu.

Näin taru kertoo: Rooman rohkeen aikaan
siell' eli nainen, vaimo, keisarinna,
mi uskoi leikin niinkuin lemmen taikaan,
mut tuossa nähtiin kaikkein kaunehinna,
kun seurasi armeijaa ja miestänsä taistoon,
vain luottain lujaan äidin, vaimon vaistoon.

Faustiina nimeltään. Mut puolisonsa
Marcus Aurelius, tuo viisas, hyvä,
— min jalous vielä meille loistaa, konsa
kointähti nousee, sieluun sisältyvä,
mi sanoo, ett' on työ ja tieto pyhin,
kuin tie on Tuoneen elonteistä lyhin.

Armeija kauas kulki Böömiin, Määriin,
ja maihin muihin, sotiin barbaarien,

lens legioonat Slesiankin ääriin,
kautt' outoin, tiettömien tienohien,
miss' sankat seisoi aarnimetsät, missä
vihisi virrat surman pyörteissä.

Ain eespäin astui armeija, ain yhä
sen kanssa eespäin Rooman kotkat kulki,
kuin kulkee kunto, henki pysty, pyhä,
min jumaluutta soi maanpiirit julki;
eell' astui keisari, mut kanssaan rinnan
myös kasvot nähtiin kauniin keisarinnan.

Hän miesten karkaistujen mielet voitti,
hän heidän tunki joka tuskan, tarpeen;
kun näkyi hän, niin korven päivä koitti,
hymyili urhot, meni haavat arpeen,
ja moni kolkko, kova, hyinen mieli
taas muisti, mit' on kodin pihtipieli.

Mater Castrorum! Leirin äiti! Tuolla
nimellä hän ol' leirin kaiken lempi.
Matres Castrorum täällä pohjan puolla,
on osa teillä vielä vienoisempi:
ken yössä sotii, jäässä, ystävättä,
lyö Leirin äiti hälle lemmen kättä.

SUOMEN MESSUT.

Juhlaruno.

Ensi kerran Suomen suku
esiin astuu omin töin,
orjaellut vuosisadat,
surrut pitkin päivin, öin,
isän vuollen kirvesvartta
puhtein leivän puuttuvin,
äidin vääten värttinätä
kimmeltävin kyynelin.

Suruin tehtiin Suomen touko,
murhein pellot perkattiin;
murhe särkyi säveliksi,
sävel syöpyi sydämiin,
sävel synkkä, syksy-öinen,
sentään lämmin, lempeä,
niinkuin kesäpäivän lasku,
hehkussansa hempeä.

Suomen suru, Suomen soitto,
Suomen riemu, Suomen työ!
Siin' on mahdit maamme tämän,
päällekkäin kuin päivä, yö.
Olkoot aina eellehenkin,
että toinen toistamme,
katsoisimme kaunihisti,
kuin nyt loitos loistamme.

Ensi kerran Suomen suku,
kanssa vapaan valtion,
pyytää alle orren oman
vilkkaan vierasjoukkion.

Terve, Ruotsi, terve, Tanska,
terve, Norja nouseva,
terve, Saksa, terve, Ranska,
terve, Suur-Britannia.

Sentään ensin terve teille,
Suomen heimot, herttuat,
sulhot uljaan Unkarimme,
Eestin veljet ehtoisat.

Emme teitä unhoittaneet
öin ja päivin orjuuden.
Kuink' ei vieris teille virsi
vapaan sota-sorjuuden?

Vielä muistan muutkin kansat:
 kauniin Puolan heimon, maan,
itkenyt mi meidän kanssa
 vuossadat on vapauttaan.
Muistan Lätin, Liettuanakin,
 Ukrainan myös urhean.
Tervetullut Suomen maahan,
 heimo heljän Gruusian!

Tervetullut, tähtilippu,
 takaa meren myrskyisen!
Yhdyt meihin ystäväksi
 aikaan suurten surujen.
Jää ei unhon järveen koskaan
 täällä tähti Wilsonin,
kansakuntain veljeydestä,
 noussut verin, kyynelin.

Terve, armas Argentiina,
 meille mesileivän maa,
mistä tositarpehessa
 Suomi avun aina saa.
Terve, kansa kaunihin
 Brasiilian, Austraalian.
Saamme suhteet suorat kerran
 kansa käiken maailman.

Eikä joutsenjärveen jouda
ihana Itaalia,
jolta oppineet me oomme,
mik' on kauniin maailma
Espanjako? Eipä suinkaan.
Sen on seijas kansan työ,
niinkuin tuikkaa tehdastulin
Belgiassa pimein yö.

Tervetullut, Hollanti! Ain
valppahasti vartioi
kansain pyhää oikeutta,
siinä suurna äänes soi!
Kuultiin, kun se maailmalle
haastoi selvää kieltäsi,
ihaeltiin ihanteitas, miehuuttas
ja mieltäsi.

Entä rakas, rauhallinen
Venään korven kontio?
Eikö aika unhoittaa ois
meillä vanhat vainot jo?
Oltiin yhtä onnettomat.
Viihtykäämme vierekkäin!
Vapaat vallat kansan kahden,
kauneudessa ystäväin.

Maaailman nyt markkinoille
astuu Suomen suku uus,
sentään vanha niinkuin taivas,
taikka murhe, muinaisuus.
Tulemme kuin turpeen alta,
nousemme kuin notkosta,
orjan yöstä, orjan työstä,
rotu kuolon rotkosta.

Sentään kerran Perman haahdet
halkoi vettä vaahtoisaa,
auki vieri Venään virrat
saakka ain Araabiaa:
sentään tääll' on työtä tehty
kirvesvartta vuollenkin,
isän istuin itseksensä,
äidin kylpein kyynelin.

Mutta vienyt muukalainen
meilt' on työmme heelmät ain.
Ensimmäiset meillä rahat
oli nahat oravain.
Milloin riittäneet ne eivät,
ketut meiltä ketettiin,
itseämme inhottihin,
peitettiin ja petettiin.

Vaan ei suotta Suomen hongat
lakkalatvat laulakaan,
eikä turhaan kosket kuohu
tuhansien järvein maan,
laulaa maalle mahtipontta,
kerran pyörii pyörät sen,
raikuu rattaat hyvinvoinnin,
hyödyn, hengen, vapauden.

Jälleen ahjot Ilmaristen
kipeneitä kirpoaa,
punapurret Lemminkäisten
maille muille matkustaa,
jälleen vanha Väinämöinen
tarttuu kalpaan Kalevan,
murtaa maasta Louhen mahdin,
päästää päivän paistavan.

Suruin syntyi Suomen laulu,
sävel synkkä niinkuin yö:
sävelistä riemu riensi,
kasvoi kansan tarmo, työ.
Mahda eikö maailmalle
sama olla Sallimus,
jok' on ollut Suomen surma,
kuihtumus ja kukoistus?

Maaailman ei rauhaa synny,
ellei kansat yhdistäy,
tiedon tietä, taidon tietä,
kaupan tietä kanssaan käy;
eikä muuta yksilölle
suotu suurta onnea:
tehdä työtä, työnsä heelmää,
hengen valtaa vaalia.

20. 6. 20.

SANKARILAULU.

Suomen olympialaisille voittajille omistettu.

Henkensä heittäjä tai elon antaja syntymämaalle,
kauan saakohon hän kiitosta syntymämaan,
varsinkin vaivaisen, polon, poljetun, vainotun,
köyhän,

kuitenkin syntymämaan, taattojen, maammojen
maan!

Teitte sen suureksi taas, pojat pohjolan, tarmot
Olympon,

kun oli maailma niin, kaipasi syntymämaa
katsoa kauneuttaan, mitä mahtaa henki ja ruumis,
kun ruma kaukana on, vain liki maammojen maa.
Kerrankin maanpiiri sai taas nähdä, mik' on kesä
Suomen,

konsa sen välkkyvät veet, yhdessä päivä ja yö,
yhdessä taivas ja maa, suvun vanhan valtiasvoima,
koska sen koittanut on koi pyhän syntymämaan.
Oltihin orjia ryssän ja oltihin renkejä ruotsin,
nyt pyhä kaikuvi vaan tuo sana syntymämaan,
kaikille kallihin tuon, isän, äidin ja lapsien itkun,

myös hymyn taivahisen, autuas, armahin maa!
Kun pojat ponnisti sen, tuli Suomesta taasen

Ateena,

jällehen läksivät jäät, kumpusi kukkien vyöt,
myös ihanteet monen immen ja Suomen sankari-

naisen,

kauneus kasvojen tuo, silmien aamu ja yö,
koska ne ponnistaa pojat pohjolan kuin pedot

korven

puolesta kultaisen maan, sykkivän syntymämaan,
miss' oli autuas olla ja aikamme armahin elää,

kärsiä, nauttiakin, kuolla ja syntyä taas,
tään suvun keskellä hirmuisen, jok' on rahvasta

raakaa,

vaan jumalissa min on juuri ja alku ja työ.

Siksi kun syntyi taas sen kunnan ja onnen Olympo,
pojat te pohjolan, hei! me armoille antau ei!

Oltihin ennenkin ja ollaan vieläkin. Kaukaa
kaari on syntymämaan, kulkee sen päivä ja kuu.

Hei, pojat pohjolan, hei! Hei, hei, Marathon
sekä kaikki,

puolesta syntymämaan, synkeän syntymämaan,
Kainin ja Aabelin maan iki-itketyn vuoks veli-

surmain,

kuitenkin kultahisen, taattojen, maammojen maan.

Rakkaus taivahinen, rajaton, jos voi rajariidat
vieläkin ratkoa sen, hei, pojat pohjolan maan!

Silloinpa kauniimmin on kaikuva kantelo Suomen,
toinen on touko ja maa, myös surun kyynel ja yö.

Sankarit! Ei sana laulajan kauaksi kannaa, ei riitä,

kauemman kulkeva on kunnia syntymämaan,
jos pojat pohjolan ponnistaa, kuten teitte, jos yllä
maailman oisi ei yö, ei velisurmien suu,
vaan jalo, jalkava kiista ja ihmistahtojen taisto,
ken ensin kunnia on taattojen, maammojen maan.
Sankarit! Siunailkoot iki tietänne vaimot ja lapset,
Suomi kun suurtui taas, laajeni laulujen maa,
tää polo, poljettu niin, karu, paatinen, parka ja
köyhä,

että se eksynyt on veljien myös verehen.
Olkatte onnelliset, Olympon te sankarit! Seuraa
teit' ikikiitollisuus, siunaus maan kirotun.

1. 9. 20.

HENGEN MAHTI.

Tunnussana: Kaikkien maiden
sivistyneistöt, yhtykää!

Yö uhkaa. On pelko.
Mut kellä on selko,
mitä vaativi aika,
ihmisrakkauden taika,
ei pelkää: nyt koittaa
se voima, mi voittaa,
ne maanpiirin mahdit,
valtakuntien vahdit,
jotka on omatunto,
hengen kunnia, kunto,
ja tieto ja taito,
ajatuskin myös aito,
ja työn teho, tarmo,
pedon ihmisen armo.

Yö uhkaa. Nyt huutaa
se huuhkain ja hukka,

min kummulla uusi
on kasvava kukka,
se kauhujen, mutta myös kauneuden lilja,
jota tarkoitti tietojen, taitojen vilja,
ja tahtokin myös monen hengen, mi heili,
kun maat oli tyynet ja veet kuni peili
ja kansatkin kulkivat kauneutta kohti,
hämy yllänsä ylväs ja koi, joka hohti.

Yö uhkaa, se rajui!
Mut kellä on taju,
mitä arpoo nyt aika
ja tietäjän taika,
hän tietää: Nyt yhteen,
lapslaumat sen lyhteen
eri kielin ja mielin,
mi joka ilman pielin,
vain rakkautta halaa,
sydänvalkeutta valaa,
me, joita ei miellytä olla mielin kielin
tään ajan eessä,
sen renkitupareessä,
vaan kauemman katsoo kuin tämä aika
ja joilla on tietojen, taitojen taika.

Yö uhkaa. On maattava.
Laulunko laattava?
Ei koskaan, ei koskaan!

Me laulamme, joskaan
ei ain elo paista
kuin auringon maista,
vaan näyttää ne nielut,
pedon ihmisen sielut,
joka on kuni huuhkain ja huutava hukka,
mut kuitenkin kruunu, ja luomisen kukka.

MAAILMANPALO.

Se on maailmanpalo, hyvät herrat. Se talo,
joka palaa, on mennyt jo menneisyys.
Kenen syy? Minun syy, hänen syy, Sinun syys!
Me ollaan jo mennyttä, menneisyys.
Hyvät herrat ja kaunihit naiset! Se talo,
joka palaa, on synti, ei synnittämyys,
oli kerran se suuri ja kaunis ja jalo.
Atlantis, Atlantis! Minun syy, Sinun syys.

Atlantis, Atlantis! Nyt mennet Sa mereen
kuin mennyt jo oot velisurmien vereen.
Olit kaunis Sa katsoa tähtien yössä,
niin tiedossa, taidossa kuin elontyössä,
siks ylpenit ehkä, siks sortuu Sun pylvääs.
Nyt auta ei aattehes armaat, ei ylvääs.

Menet mereen kuin vereen. Sinun syy! Minun syyni.
Oli aikasi. Ollut et armas, et tyyni.
Menit veljien veriin kuin mennet nyt meriin.
Tarus päättyvi pitkien taistojen teriin.

Atlantis, Atlantis, myös mullekin armain!
Nyt nään Sinun sielusi hapsin jo harmain.
Minä vanhenin suotta. Kenen syy? Sinun syys,
Sinä maailman tään sukuveljettömyys.
Teit kuoleman synnin. Se on maailmanpalo.
Mut tää oli ainoa, armahin talo,
isän, äidinkin koti, jo sortunut sotiin.
Nyt mennään, me menneet, luo Luojan jo kotiin.

Ei kannata elää, kun katkee ne hartiat,
nuo Atlahan maailman muinaisen vartiat,
työ, kunto ja rakkaus ja rauha, ei viha,
kun riittää vain aine, ei henki, vaan liha.

Siks sorru ja murskau, ja vieläkin murru,
kun et Sinä suuresta tuskasta turru!
Se on maailmanpalo, hyvät herrat! Se talo,
joka palaa, on mennyt jo menneisyys.
Se on synteimme vuoksi, kun hallinnut siinä,
ei rakkaus, ei henki, vaan hengettömyys.
Atlantis, Atlantis! Sun sortua pitää.
Mut kenties Sun haudallas haavehet itää
ijankaikkisen rakkauden, kauniin ja urheen,
kun olit oma uhris ja mielemme murheen.

Hyvät herrat ja kaunihit naiset! Se talo,
joka palaa, on maailma, maailmanpalo.

Se menee, se menee, Atlantis, se aika,
vaan ei mene sydämiä synnittömyys.
Jos jaksamme, alkaa nyt uus aikakausi,
niin tietäjät tiesi ja laulajat lausi,
ei orjain, ei herrain Kenen syy? Minun syyni.
Nyt maailma palaa. On oltava tyyni.

Jos mahdu nyt ihmisten päihin ei järki,
ne päät suru lyö tai painetin kärki.
Nyt hulluus on irki. Nyt maailma palaa,
vaikk' ihmiset vain ihanuuttansa halaa.

4. 9. 20.

PYHÄ VOLGA.

Mestari Ilja Rjepinille, suurelle taiteilijalle ja Suomi
ystävälle, omistettu.

Kuin Volga, kuin Volga
on Venäjälle pyhä,
on meille Luojan lapsi,
Ilja Rjepin ain ja yhä.

Kuin Volga, kuin Volga
Hänen voimansa vyörii,
Hänen eessänsä eellehen
pikkujoet pyörii.

Kuin Volga, kuin Volga
Hän syntyi, Hän halaa,
Hän maailman kauneutta
katsoo ja palaa.

Kuin Volga, kuin Volga
Hän Venäjän on sielu.
Hänen kauttansa puhuu
monen vuossadan nielu.

Kuin Volga, kuin Volga
Hänen taiteensa piirtey,
Hänen tieltänsä kansojen
kavaltajat siirtey.

Kuin Volga, kuin Volga
on voimakas, vakaa,
niin rakkautta, rauhaa
Hänen taiteensa takaa.

Kuin Volga, kuin Volga
on Venäjälle pyhä,
me uskomme pyhään
Hänen sieluunsa yhä.

Kuin Volga, kuin Volga
on voimakas yössään,
niin on Ilja Rjepin
myös murheessa, työssään.

Kuin Volga, kuin Volga
käy Suomenkin suru,
sen vaikka on murtunut
nyt sydänmuru.

Kuin Volga, kuin Volga
lyö aikojen laineet.
Hei, hei, Ilja Rjepin,
ja hengen mahdin maineet!

Kuin Volga, kuin Volga
on Venäjänkin huomen.
Hei, hei, Ilja Rjepin,
ja myös suru Suomen!

Kuin Volga, kuin Volga,
Sinä ruhtinas Ilja!
Hei, hei, Ilja Rjepin!
Hei, heili, hengen vilja!

6. 9. 20.

VIVE LA POLOGNE!

Ministeri Sokolnickille omistettu

Surun laps olet, Puola,
vaan maailman suola,
kun Europan taas pelastat,
Sinä suuri ja sorja,
et enää nyt orja,
ja maatas kun niin rakastat!

Alta Aasian hallan,
yltä yön väkivallan
Puolan armeijat astuu
kuin rauta ja kuin
terä välkkyvä taas.
Surun laps olet, Puola,
vaan maailman suola,
kun kaitset Sa kaunihin kansas ja maas.

Siks Suomenkin silmä
nyt kyynelin kastuu,
kun on edesvastuu,
miten yhtyisi yössäkin kansoa kaks,
suru Suomen ja Puolan,
tuon maailman suolan,
tuskan teilläkin käyvän
vain kalliimmaks.

Hengen herttua, Puola.
Surun ruhtinas, Suomi!
Nyt kostuu, nyt kastuu
niin moni luomi,
kun armeijat astuu
maan suuren ja sorjan,
ei enää nyt Moskovan, Pietarin orjan,
vaan valppahan, vapaan,
taas Kasimirin tapaan,
kun Europa säilyy
ja Puolan päivä päilyy.

7. 9. 20

MARSELJEESI.

(Rouget-de L'isle.)

Lapset synnyinmaan, marssikaamme,
päivä koittanut on kunnian!
Hirmuvaltain, vaaraksi maamme,
liput hurmeiset näätte liehuvan.
Vainioilta huudot jo vainon
tänne raikuu raivoisat,
meiltä tappaa he tahtovat
isät, äidit, puolison kainon.
Aseihin ryhtykää!
Riveihin yhtykää!
Eespäin, eespäin! Juoda nyt saa
sortajainsa verta maa.

Mitä tahtoo tää valtiaiden,
valapattoin palkkalauma tää?
Keitä varten kautta on maiden
kahleraudat kauan tehty nää?

Kansalaiset! Oh, häpeäämme!
Meitä varten on ne vain,
meistä luullahan, ruhtinain
ijät kaiket me rengeiksi jäämme.
Äseihin ryhtykää!
Riveihin yhtykää!
Eespäin, eespäin! Juoda nyt saa
sortajainsa verta maa.

Kuinka? Täällä siis vallitseisko
laki laumain ventovierasten?
Rosvot, ryövärit meitä hallitseisko,
löisi maahan nuoren vapauden?
Jumal'auta! Orjainko halpain
meitä tahto taivuttais
ja me itsekö vaivuttais
alle taas tyrannien kalpain?
Äseihin ryhtykää!
Riveihin yhtykää!
Eespäin, eespäin! Juoda nyt saa
sortajainsa verta maa.

Vallat, peljätäkää, vaviskaatte,
mustat sankarit salamurhien!
Palkan varman töistänne saatte,
tohdin taata jo nyt teille sen.

Joka mies sotamies on silloin
teitä vastaan taistelemaan,
uudet nousee helmasta maan,
vaikka vanhat kaatuisi milloin.
Aseihin ryhtykää!
Riveihin yhtykää!
Eespäin, eespäin! Juoda nyt saa
sortajainsa verta maa.

Muistakaa, sotaveikot sorjat,
vapaus teitä velvoittaa:
säätäkää nuo ostetut orjat,
heidät pakko vain taistohon saa.
Mutta valtias tuo täys saastaa
ynnä kumppanit nuo Bouillén,
pedot, tiikerit pentuineen,
jotka äitinsä rintoja raastaa . . .
Aseihin ryhtykää!
Riveihin yhtykää!
Eespäin, eespäin! Juoda nyt saa
sortajainsa verta maa.

Pyhä rakkaus synnyinmaamme,
nouse, nostata kättä kostavaa!
Vapaus, vapaus varjelkaamme,
on sun alttaris armas isänmaa!

Alla viireimme hengetär voiton
rientäköön kera riemuamaan,
vainolaises nähköhöt vaan
maamme juhlan ja maineemme koiton.
Åseihin ryhtykää!
Riveihin yhtykää!
Eespäin, eespäin! Juoda nyt saa
sortajainsa verta maa.

